

Nieuwe impuls aan regionale samenwerking

Samen vorm geven aan regionaal arbeidsmarktbeleid

Eind november is het SectorplanPlus gepresenteerd. Met het SectorplanPlus kunnen zorg- en welzijnsorganisaties een beroep doen op extra financiële middelen om de instroom van nieuwe medewerkers te ondersteunen. Het nieuwe sectorplan sluit aan bij de activiteiten rondom Zonder Zorg 2020, die in Brabant al in het voorjaar startten, en de landelijke Arbeidsmarktagenda 2023. In dit artikel een overzicht van alle ingezette acties en initiatieven en de samenhang daartussen.

Iedere Nederlander heeft recht op toegankelijke, kwalitatief hoogwaardige en betaalbare zorg. Nu en in de toekomst. Dit uitgangspunt zal iedere Nederlander onderschrijven, maar kan door onvoldoende goed opgeleide medewerkers zo maar onder druk komen te staan. Dat gevaar wordt steeds reëler, want inmiddels vormen de tekorten binnen de gehele sector een niet meer weg te denken probleem. Op de eerste plaats in de verpleeghuiszorg, maar ook steeds meer in de thuiszorg, ziekenhuiszorg en andere branches.

Zonder Zorg 2020

In de provincie Noord-Brabant heeft Transvorm dit probleem al in een vroeg stadium erkend en de noodklok geluid. Samen met de aangesloten zorg- en welzijnsorganisaties en onderwijs-

instellingen is vervolgens het actieprogramma Zonder Zorg 2020 ontwikkeld. Dit actieprogramma is in het voorjaar van 2017 gepresenteerd en bevat 5 concrete actielijnen:

- Verhogen van de instroom- en opleidingscapaciteit
- Positief beïnvloeden van de loopbaankeuze van jongeren
- Verhogen van het opleidingsrendement
- Vergroten en verbreden van de opleidingskeuze
- Het bieden van een aantrekkelijke werkomgeving en werkklimaat

Naast het vaststellen van de actielijnen is er een actiecentrum ingericht. Het actiecentrum initieert, stimuleert en ondersteunt (nieuwe) acties en fungeert als kenniscentrum en vraagbaak.

Ruim 100 Brabantse zorg- en welzijnsorganisaties onderschrijven de uitgangspunten van Zonder Zorg 2020 en hebben een intentieverklaring ondertekend om de personele tekorten samen aan te pakken.

Sinds afgelopen voorjaar zijn een groot aantal concrete acties in gang gezet. Het Brabantse plan is 'vertaald' in concrete regionale doelstellingen die per arbeidsmarktregio (Zuidoost-Brabant, Noordoost-Brabant, Midden-Brabant en West-Brabant) leiden tot doelstellingen en acties. Ook is in het najaar, in afstemming met de zorgopleidingen een campagne gestart om jongeren te verleiden te kiezen voor een opleiding op het gebied van Zorg en Welzijn. De komende tijd zullen deze en andere acties verder worden uitgebreid of voortgezet.

Arbeidsmarktagenda 2023

De Brabantse Zonder Zorg-acties hebben het afgelopen jaar ook op landelijk niveau de aandacht getrokken. In verschillende kamerbrieven is melding gemaakt van de Brabantse activiteiten en de 13 regionale collega-werkgeversorganisaties (verenigd in RegioPlus) hebben afgesproken gelijksoortige acties te ondernemen.

Daarnaast is aansluiting gezocht en gevonden bij de landelijke Arbeidsmarktagenda 2023. In deze agenda werken landelijke brancheorganisaties (Actiz, BTN, VNZ), vakorganisaties (FNV, CNV) en opleidingen (MBO Raad) met elkaar samen om de arbeidsmarkt in de zorgsector structureel te versterken. Centraal in de arbeidsmarktagenda staan bestuur-

lijke afspraken om de werkzekerheid en aantrekkelijkheid van het werken in de sector te verbeteren. Daarnaast bevat de agenda elf doelstellingen die de komende tijd op de vele landelijke overlegtafels tot concrete verbeteringen moeten leiden. Het gaat daarbij onder meer om het verbeteren van de werkomstandigheden en goede arbeidsvoorwaarden, maar ook het ontwikkelen en benutten van nieuwe technologieën en het anders organiseren van werk. Met deze agenda nemen de landelijk betrokken partijen gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor de enorme personele opgave waar de zorg voor staat. Het is een agenda van, voor en door betrokken partijen, waarin zij vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheid samen werken aan oplossingen. Naar verwachting zullen de komende tijd ook andere partijen zich aansluiten en zal de Arbeidsmarktagenda 2023 worden verbreed naar andere branches in Zorg en Welzijn¹.

Maar ook is er het besef bij de landelijke partijen dat landelijke afspraken gemakkelijk 'papierneuzen' kunnen blijven en dat concrete oplossingen vooral op regionaal niveau moeten worden gevonden. Op regionaal niveau moeten instroomacties vorm krijgen, kunnen meer stages worden gecreëerd en kunnen samen met de scholen meer jongeren worden geworven voor een opleiding in de sector zorg en welzijn.

Dat heeft geleid tot de afspraak dat de Arbeidsmarktagenda 2023 het kader vormt voor de acties en dat de invulling zoveel mogelijk in de regio via de regionale werkgeversorganisaties gestalte krijgt.

SectorplanPlus

Ook het Ministerie van VWS is rechtstreeks betrokken bij de Arbeidsmarktagenda 2023 en is bereid om de plannen financieel te ondersteunen. Daarbij werd gezocht naar een subsidiemogelijkheid om op een snelle en doeltreffende manier de instroom te stimuleren. Het voorbeeld is gevonden bij de uitvoering van de regionale sectorplannen. In de periode 2014 t/m 2017 zijn met deze sectorplannen via de regionale werkgeversorganisaties vele duizenden zorgmedewerkers op een effectieve manier (op)geschoold. Ook in Brabant was dit sectorplan zeer succesvol en zijn er met de ondersteuning van 10 miljoen euro circa 7.000 zorgmedewerkers geschoold.

Met dit sectorplan als voorbeeld is het SectorplanPlus ontwikkeld. Bij de voorjaarsnota en de begrotingsbehandeling wordt bij elkaar ruim 320 miljoen gevonden om de instroom via scholing te realiseren. Doel is de extra financiële middelen in aanvulling op bestaande instrumenten zoals de subsidieregeling stageplaatsen en de regeling praktijken van het Ministerie van OCW in te zetten.

Daarmee ontstaat een extra stimulans om de instroom op kwantitatief en kwalitatief niveau in de sector te ondersteunen. Bijvoorbeeld door mensen aan te trekken en bij te scholen die eerder wel in de zorg werkten (herintreders) of mensen uit andere sectoren of branches binnen Zorg en Welzijn waarvoor minder werk is (zij-instromers), zoals mensen met een welzijnsachtergrond, om- of bij- te scholen. Tegelijkertijd, en minstens zo belangrijk, is het behoud van mensen voor de sector. Gerichtte actie op alle niveaus is nodig om het tekort aan personeel in Zorg en Welzijn te kunnen ondervangen.

Regionale Actieplannen Aanpak Tekorten

Naast de directe financiering van opleidingsactiviteiten is het SectorplanPlus vooral een samenwerkingsinstrument. Een belangrijke vereiste om subsidie te verkrijgen vanuit het SectorplanPlus is namelijk dat per arbeidsmarktregio een Regionaal Actieplan Aanpak Tekorten (RAAT) wordt ontwikkeld en door de betrokken zorg- en onderwijsorganisaties wordt onderschreven. De opleidingsprojecten die door de zorg- en welzijnorganisaties worden ingediend voor een subsidie moeten passen binnen het kader van de afspraken zoals die in een RAAT met elkaar worden gemaakt.

¹ Zie de website www.aanhetwerkvoorouderen.nl

Op voorhand worden er geen directe vormvereisten gesteld aan een dergelijke RAAT. Een Regionaal Actieplan is immers op de eerste plaats een 'agenda' die samen en in overleg met de partijen in een regio tot stand komt. Centraal uitgangspunt is dat de regionale partijen in een RAAT met elkaar samenwerken om in de betreffende regio te komen tot een integrale arbeidsmarktaanpak voor Zorg en Welzijn. Daarvoor is op de eerste plaats vooral de dialoog op regionaal niveau tussen zorginkopers, onderwijs, sociale partners en zorgorganisaties van belang. Belangrijke ingrediënten voor een dergelijke dialoog zijn een scherpe en gedeelde analyse van de zorgvraag en de personele gevolgen hiervan. Daarnaast speelt de gezamenlijke inzet in de regio op het gebied van strategisch personeels- en opleidingsbeleid.

Naast de dialoog bevat het Regionaal Actieplan ook afspraken over opleidingsprojecten die in een regio worden ontwikkeld en uitgevoerd. Ook hier is samenwerking belangrijk. Voor het opleiden van meer HBO verpleegkundigen in de verpleeghuissector kan het bijvoorbeeld van belang zijn dat verpleeghuizen in een regio samen met een ziekenhuis een opleidingsproject uitvoeren, waarbij leerlingen afwisselend stage lopen in een ziekenhuis en een verpleeghuis.

Samenhang

Er is op allerlei niveaus veel gebeurd het afgelopen jaar. Er zijn op verschillende niveaus acties en initiatieven ontstaan en waar mogelijk aan elkaar verbonden. Dit betekent voor de provincie Noord-Brabant dat de volgende initiatieven in samenhang met elkaar worden ingezet: Zonder Zorg 2020 vormt het provinciale actiecentrum en kenniscentrum. Via Zonder Zorg worden nieuwe acties geïnitieerd en uitgevoerd en wordt informatie verzameld en verspreid. Zonder Zorg 2020 weet wat er landelijk en in de regio's gebeurt en zorgt dat er verbinding ontstaat.

In de Regionale Actieplannen Aanpak Tekorten krijgt het regionaal beleid in de vier arbeidsmarktregio's vorm door overleg tussen zorg- en welzijnsorganisaties, zorginkopers en de regionale scholingsinstellingen. Dit beleid wordt in concrete acties en opleidingsprojecten vertaald. Het SectorplanPlus zorgt voor de financiering en ondersteuning van de opleidingsprojecten en activiteiten.

Wat is SectorplanPlus?

Het SectorplanPlus is een meerjarige subsidie van het Ministerie van VWS. Met het SectorplanPlus worden zorg- en welzijnsorganisaties financieel ondersteund om via scholing een extra impuls te geven aan de instroom van nieuwe medewerkers in de organisatie. Voor het SectorplanPlus heeft het ministerie 320 miljoen euro gereserveerd. Dit betekent dat in de provincie Noord-Brabant voor de komende 4 jaar circa 48 miljoen extra beschikbaar komt.

Uitvoering in Noord-Brabant

In de provincie Noord-Brabant is Transvorm verantwoordelijk voor de uitvoering van het SectorplanPlus. Naast de ondersteuning en financiering van opleidingsprojecten, werkt Transvorm aan de regionale samenwerking om de tekorten zo effectief mogelijk aan te pakken. Deze samenwerking krijgt gestalte in Regionale Actieplannen Aanpak Tekorten (RAAT). In een RAAT werken zorg- en onderwijsorganisaties met elkaar samen om in de betreffende regio te komen tot een integrale arbeidsmarktaanpak voor Zorg en Welzijn.

Meer weten?

Op www.sectorplanplus.nl vindt u alle informatie over het SectorplanPlus. U kunt ook contact opnemen met Transvorm via telefoonnummer 088 – 1444000 of info@transvorm.org.

Wat is SectorplanPlus?

SectorplanPlus is een meerjarige subsidie van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor werkgevers in Zorg en Welzijn om een extra impuls te geven aan opleidingsprojecten die zijn gericht op:

- Nieuwe instroom
- Met ontslag bedreigde werknemers
- Opscholing binnen de organisatie (om ruimte te creëren voor nieuwe instroom) via kwalificerende scholing.